

SALTÄREN

SALTSJÖBADENS FÖRSAMLINGSBLAD

NR 4 2022

GE SORGEN TID
- men ge den en gräns

EIN DEUTSCHES REQUIEM

DRAMATISK OCH LYRISK

UNIKT KULTURARY
SKRUDARNA
*Uppenbarelsekyrkan
berättar*

ALLHELGONA
i Saltsjöbaden

FOTO: MAGNUS ARONSSON

– Om vi är sårade långt nere på djupet så måste det såret bli rengjort på djupet. Annars läker det aldrig. Sår som är infekterade där nere i botten av oss läker aldrig. Det ställer till det, menar Göran Larsson, präst och psykoterapeut

FOTO: ARNE HYCKENBERG

– Denna musik är evig och bland det bästa som mänskligheten har frambringat. Man blir lycklig i själen att få sjunga denna storslagna musik, säger Kaja Sjölander, kyrkomusiker om Brahms Ein Deutsches Requiem.

Här möter du oss på nätet!

WEBBPLATS
svenskakyrkan.se/saltsjobaden

INSTAGRAM
[@merasaltis](https://www.instagram.com/merasaltis)

FACEBOOK
[facebook.com/saltsjobaden](https://www.facebook.com/saltsjobaden)

INNEHÅLL

- 03 Sorg, hopp, tacksamhet
- 04 Om att förlora och börja om
- 08 Ein Deutsches Requiem
- 10 Allhelgonahelgen
- 11 Här och där
- 12 Nytt ansikte i Saltis
- 14 Uppenbarelskyrkan berättar
- 16 Aktuellt
- 20 Tanken

Visste du att du också kan lyssna på Saltären?

Gå in på svenskakyrkan.se/saltsjobaden/saltaren där hittar du tidningen både som pdf-tidning och som taltidning.

SALTÄREN

ANSVARIG UTGIVARE: Lars Viper
KORREKTUR: Lisbet Wennerström
FORM: September
TRYCKERI: Typografiska
FOTO FRAMSIDA: Arne Hyckenberg
DISTRIBUTION: PostNord
UPPLAGA: 4 800

Saltsjöbadens församling
Kyrkplan 1, 133 34 Saltsjöbaden
saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se
Bankgiro: 513-0976
Swish: 1230929885
Saltsjöbadens Diakoni Bankgiro: 119-3440
Växel: 08-748 19 00
Förskolan Nyckelpigan 08-748 19 31-34
Rektor Förskolan Nyckelpigan 08-748 19 35
Kyrkorådets ordf. Per Jedefors, 08-748 19 08
Kyrkofullmäktiges ordf. Lars Berglund

Svenska kyrkan
SALTSJÖBADENS FÖRSAMLING

FOTO: GUSTAF HELLSING

Under allhelgonahelgen besöker varannan svensk en begravningsplats. Med respekt och vördnad närmar vi oss det heliga. Oavsett tro eller inte.

Religionssociologen Jonas Bromander menar att ljusständning på allhelgona är lika populärt som melodifestivalen.

Vi tar oss tiden att åka till kyrkogården för att tända ljus, tillsammans eller ensamma. Jonas Bromander menar också att människor vill knyta ihop då, nu och framtid, ett sätt att placera in oss i historien. Vi minns våra förfäder och funderar över vår situation i världen.

På Skogsö kyrkogård samlas många olika traditioner vid allhelgonahelgen. Här möts människor oavsett tro och religion. Marschaller och ljus vägleder och lyser upp vägen för besökaren.

Musik och minnesord fyller kyrkor och kapell. Vid en grav, en minneslund eller askgravlund tänds ett ljus, kvar dröjer sig minnen, en bön eller tanke formuleras. Sorg, hopp, tacksamhet blandas med gemenskap.

I höstskymningen fladdrar ljusen vackert mot himlen. Vi går in i det heliga om det så är bara för en dag eller några timmar och släpper vardagens puls och de yttre intrycken.

Med varsam och kunnig hand lotsar författaren Göran Larsson läsaren genom den svåra resan i sorgens landskap och det nödvändiga sorgearbetet.

– Sorg går över. Det går att så småningom komma ut på andra sidan sorgen, säger han.

GE SORGEN TID

- *men ge sorgen en gräns*

TEXT: VERBUM FOTO: MAGNUS ARONSSON

Ingen slipper undan mötet med döden och sorgen. Förr eller senare förlorar vi nära och kära och då ställer sorgen oss inför livets viktigaste frågor: vem är jag, vem vill jag vara och vad ger jag vidare till mina anhöriga?

Göran Larsson är präst och psykoterapeut och har många års erfarenhet av att möta människor i sorg. Men när han själv efter en tid av kriser och förluster behövde en god bok att hålla i handen, så fick han leta länge för att hitta det han sökte.

Han sökte efter något att läsa bland böcker med kris-
tet förtecken. Men la snabbt undan dem. För honom fanns det ingen tröst att hämta i dem.

– Men det kanske det gjorde för någon annan, så jag kan inte säga att det var dåliga böcker. Men de gav inte mig någonting, säger han.

NÅGOT HÄNDE när han sedan fick tre olika böcker i sin hand. Den första *When bad things happen to good people*, är en bok skriven av en judisk rabbin.

Den andra, *When things fall apart*, är skriven av en buddhistisk nunna och beskriver vad som händer när man faller sönder, vad som ändå gör att en människa någonstans kan hålla ihop om hon törs falla rakt igenom.

Den tredje hjälpen fanns hos new-age-gurun Deepak Chopra som efter 9/11 skrev en tröstebok till det ameri-

kanska folket, *The deeper wound*, om hur det är att vara sårad på djupet.

– Dessa har varit mina trösteböcker. Jag fick ett behov av att knyta ihop mina erfarenheter av förluster med min förståelse av Gud och andlighet. Det tog mig så på djupet att delar av mig blev stumma. Under processen med att få ihop erfarenheterna av sorg med min egen andlighet kunde jag inte predika.

– Jag hade inga problem med tron som sådan. Men jag kunde inte predika eftersom jag inte visste vilken Gud jag skulle predika om.

Men han kunde skriva. Och ur den egna smärtan av att falla i delar och få ett djupt sår i själen, skrev han boken *Skamfilad* som blev hans smocka mot döden: döden skulle inte få sista ordet.

SÅ NÄR han sedan fick frågan om han kunde tänka sig att skriva en bok om sorg tackade han ja. Förbehållet var att få skriva en vacker bok om sorg, en bok som är vacker i texterna på insidan och på utsidan i dess form-

»Jag fick ett behov av att knyta ihop mina erfarenheter av förluster med min förståelse av Gud och andlighet«

OM ATT FÖRLORA OCH BÖRJA OM

givning. Resultatet blev *Lilla sorgeboken – om att förlora och börja om på nytt*.

– Om vi är sårade långt nere på djupet så måste det såret bli rengjort på djupet. Annars läker det aldrig. Sår som är infekterade där nere i botten av oss läker aldrig. Det ställer till det.

– Sår kan läka på ytan men är inflammerade, infekterade och oläkta. När sedan någonting händer som snuddar vid såret så är vi i det igen.

»Om vi är sårade långt nere på djupet så måste det såret bli rengjort på djupet. Annars läker det aldrig. Sår som är infekterade där nere i botten av oss läker aldrig. Det ställer till det.«

– Det betyder att det som inte läker kan vi inte lämna. Det betyder att vi bär sorgerna och smärtorna med oss genom livet i stället för att få dem bakom oss. För mig är inte det enbart teori. Det har varit min process också. Och själva sorgprocessen går ut på att läka och lämna.

– Det är därför sorgprocessen behövs. Den går inte att hoppa över.

FÖRMÅGAN ATT läka och lämna gör vi inte ensamma, säger Göran Larsson. Det lär vi oss tillsammans med en medmänniska, med den som orkar famna vår förtvivlan och som lär oss ta hand om både de döda och oss själva.

– Medmänniskan lär oss möta döden för att vi ska kunna möta och ta emot livet.

Det medmänniskan visar är medkänsla, menar Göran Larsson. Samtidigt är hans erfarenhet som psykoterapeut och självvårdare att många saknar tillräckligt med medkänsla med sig själva för att kunna tillåta sig att sörja. Man måste bli sin egen bästa vän.

För honom själv har hundarna betytt och betyder mycket.

– Men när sorgen var som svårast hade jag en nalle som jag satt med i famnen i timmar. Jag omfamnade mitt trasiga jag.

SORGEN RYMMER också många starka känslor: skuld och saknad, maktlöshet och förtvivlan, kanske skam men också vrede. Och det krävs mod att våga möta dessa känslor, tillsammans med den medmänniska som orkar stå pall.

En annan viktig sak är minnena. Utan minnen kan vi inte sörja och ibland får vi hjälpa människor att skapa minnen. Små fot- eller handavtryck eller andra saker.

Medmänniskan, medkänslan, modet och minnena. Dessa fyra ”m” hjälper den sörjande fram till de tårar som lindrar och läker, de heliga tårarna som Göran Larsson kallar dem, de tårar som rengör själsliga sår och låter dem läka.

Lika säkert som amen i kyrkan kommer alla tankar på alla ”borden” upp till ytan, tankar som också hör till sorgprocessen.

– De kan fungera som ett försvar. Men om jag är väldigt upptagen med alla ”borden” och skuldkänslor, och om det fortsätter, blir det ett skydd mot det djupa såret och att inte sjunka ner i det. Det är mycket enklare att ”krångla” här uppe.

Varför tror du att det är så?

– Vi vågar inte. Vi litat inte på att det kan finnas en botten i den här sorgen. Vi tror inte att det kommer att finnas någon som tar emot och finns där för oss, Gud eller människa. Det är bottenlöst. Jag tror att det är så.

ETT ANNAT gissel är skam, som han kallar känslornas gökunge, och att man skäms för att inte ha uppfyllt alla borden.

– Skam och ”borden” hör ihop. Det är ett träsk att vara i.

Han säger att det finns en sund skam som vi ska kunna känna. Alternativet till att inte kunna känna det är att vara skamlös.

– Skam reglerar våra sociala känslor och våra kontakter med andra människor. Det finns saker man inte säger och inte gör i vissa sammanhang. När man gör bort sig på den punkten, ja då skäms vi. Och vi ska kunna skämmas så att vi pejlar in och kollar läget.

Ett annat ord för känsla är emotion. Känslan vill ut och bli mött. Så är det med alla känslor utom skam.

– Skam vänder sig inåt. Skammens första budskap är att vi inte är tillräckliga – och här kommer alla ”borden” in. Du har inte gjort tillräckligt, du har inte sorjt tillräckligt. Du har inte älskat tillräckligt.

– Och sedan ältar vi dessa ”borden”. Jag borde ha tänkt på, jag borde ha, jag skulle inte ha.

– Om vi stannar upp, släpper alla dessa ”borden”, då sjunker vi ner i skamkänslan av att vi inte är tillräckliga. Det är då vi behöver en annan människa.

– Vi som jobbar professionellt med det här behöver ha gjort upp med vårt eget. Annars kommer vi med gottteköpslösningarna som aldrig hjälper.

I SORGEPROCESSEN kommer också efter ett tag känslan av lättnad, men den kan vara svår att erkänna för sig själv.

– När jag har mött föräldrar som har förlorat sina barn och de sedan var på väg att gå vidare i livet kom tanken hos dem: ”jag kanske inte älskade mitt barn tillräckligt”, eller ”vad är jag för sorts mamma när jag sitter här och skrattar och min flicka är död”.

Det är inte heller ovanligt att det finns ett inre motstånd hos de efterlevande att de ska fortsätta leva sina liv. Då kan både skam-och skuld-känslorna komma farande, en sorts ”överlevarskuld”.

– Men man behöver den här lättnaden. För sedan kommer en annan sorgevåg. Den behöver man inte be om för den kommer av sig själv.

Sorgen tar sig också kroppsliga uttryck. Den är fysisk. Därför är det bra att använda kroppen, menar han. Promenera. Gå bort sorgen. Ta massage eller akupunktur. Vila.

»När livet faller samman behöver man hjälp för att bli hel igen, hjälp att bli ihopbakad och få någon sorts stadga«

– När livet faller samman behöver man hjälp för att bli hel igen, hjälp att bli ihopbakad och få någon sorts stadga.

– Jag är gammal idrottare och har tränat, ägnat mig åt meditation och en egen form av yoga. Så jag är ganska kroppslig på det sättet. Men jag är lite allergisk mot självhjälpsböcker. Gör jobbet, men gör det ihop med någon. Det är halva läkningen.

– Hur många mil vi har gått, min fru Solveig och jag, vet jag inte. Vi gick och gick. Vissa dagar var det det enda som gick att göra.

Det är också viktigt att ge sorgen ett rum. Och en ritual. Ge sorgen skönhet.

– Ge sorgen tid. Men ge sorgen en gräns, säger Göran Larsson.

Madelene Segerstedt är en av initiativtagarna till föreläsningsserien ”tankar & samtal i Saltsjöbaden. I början av oktober bjöds prästen och psykoterapeuten Göran Larsson in till kyrkan för prata om sorgen att förlora ett barn. I anslutning till det hade han ett möte med några familjer i Saltsjöbaden som förlorat ett barn.

FOTO: MAGNUS ARONSSON

SORG *naturligt*

– Träffen blev precis så fin som jag hoppats. Göran Larsson tillsammans med sin dotter Cecilia Kyllinge, sångerska, förmedlade en djup visdom och ödmjukhet inför livet. Göran hjälpte oss att se att sorg är något naturligt som vi alla drabbas av, sorg kan vara att förlora kontakten med någon man älskar, en karriär som tar slut, ett liv som inte blev som jag tänkt, skilsmässan, någon nära anhörig dör. Att vi inte ska värja oss ifrån eller rangordna sorgen, berättar Madelene Segertoft.

MADELENE ÅTERGER hur hon kände när hon lyssnade till Göran.

– Jag kände hur jag slungades tillbaka till minnet av min dotters begravning då Görans dotter sjöng sången *Håll mitt hjärta*, som vi också spelade på min dotters begravning. Jag satt stilla och lät tårarna rinna och sorgen skölja genom kroppen och mindes att just det som hjälpt mig att bli hel igen var att släppa taget och låta sorgen skölja igenom mig när helst den gjorde sig påmind.

UNDER VÅREN har Madelene och tre andra familjer som förlorat ett barn träffats ute i Skogsö kapell tillsammans med kyrkoherde Lars Viper. Efter programmet i kyrkan träffade Göran och hans fru Solveig familjerna i prästgården.

– Det blev en fin stund där vi delade våra erfarenheter och perspektiv som förstärkte det Göran talat om i kyrkan. Att sorgen inte är något som följer en linjär process, den är i allra högsta grad individuell och att vi behöver ge oss själva den tid vi behöver. Att sorgen inte går att springa ifrån utan måste genomlevas, säger Madelene.

Fotnot: Läs mer om föreläsningsserien på sid 16

JOHANNES BRAHMS

Ein Deutsches Requiem

BEARBETNING FÖR KAMMARORKESTER AV JOACHIM LINCKELMANN

När mörkret sakta lagt sig på alla helgons dag framför Saltsjöbadens kammarkör, Vokalensemblen Alica, solister och orkester verket Ein Deutsches Requiem. Katja Sjölander kommer att hålla i dirigentpinnen denna kväll.

TEXT: EMELIE SIMMONS FOTO: ARNE HYCKENBERG, UNSPLASH

Vad är det som är speciellt med detta verk?

– Brahms Requiem skiljer sig från andra requiem som är komponerade på latin, till exempel Mozarts Requiem. Beteckningen *Ein Deutsches Requiem* syftar till språket – Johannes Brahms valde själv bibeltexter som är på tyska eftersom han var en tysk kompositör. Verket är omfattande både tidsmässigt (cirka 65 minuter långt) men även krävande för kören. Kören måste vara på en hög musikalisk och teknisk nivå för att klara av detta requiem.

Varför framförs verket nu på hösten i samband med Allhelgona?

– Requiem hör till Allhelgona. Det är den helg då människor går till

gravarna för att tända ljus, besöka kyrkor för att minnas sina nära och kära som har gått bort. Musiken tar vid där orden tar slut och hjälper oss att minnas, tröstar och bär.

Katja Sjölander har tillsammans med Urban Rosengren hållit i instudering av *Ein Deutsches Requiem*.

Hur mycket repetition och förberedelse kräver ett sådant här verk?

– Körerna började att repetera när vi startade upp efter sommaren. Vi har sedan dess repeterat detta verk parallellt med gudstjänstmusik. Båda körerna måste sjunga ihop och känna sig trygga med verket så att de är så väl förberedda som möjligt när orkestern och solisterna kommer till kyrkan för genrep.

Hur skulle du beskriva Ein Deutsches Requiem?

– Hela verket andas hopp och förtröstan. Brahms kallade själv sitt requiem för "Mänskligt Requiem". Det riktar sig till oss levande som sörjer och inte till den avlidne. Brahms valde texterna med stor omsorg. Som en röd tråd går temat tröst och hopp genom hela verket. Musiken är dramatisk

och lyrisk på samma gång med stämningar och uttryck som avlöser varandra. Dynamiken skiftar från svagaste pianissimo till kraftfulla fortissimo. Det är smäktande linjer och rop, och en dynamisk spännvidd som gör att det är så roligt att sjunga Brahms verk.

Varför är det viktigt att kyrkan framför den här typen av klassiska verk?

– Denna musik är evig och bland det bästa som mänskligheten har frambringat. Till kören har jag sagt: "Tänk att Brahms har komponerat detta för dig och för mig". Man blir lycklig i själen att få sjunga denna storslagna musik. Hela verket är komponerat för kyrkan i sann kristen tradition. Här får man svar på livets stora frågor: Finns

det hopp? Finns det något bortom döden? Kyrkorummet är den ultimata platsen för alla requiem även för Brahms. Väggarna, bänkarna och hela kyrkan andas minnen, människor som har gått före oss. Alla kors som finns i mosaiken, änglar som finns avbildade, Bobergs och Milles symboler förstärker musikens och texternas budskap.

Hur väljer du solister och orkester?

– Brahms komponerade verket för en stor symfoniorkester. Vi gör en kammarmusikalisk version med 11 orkestermusiker från Stockholm Concert Orchestra. Denna orkester har vi anlitat musiker ur tidigare vid framförallt julkonserter, men även andra evenemang. Solisterna är välrenommerade; sopranen Sanna Gibbs, verksam på

bland annat Kungliga Operan som man kunde höra i *Förklädd Gud* i Saltsjöbaden för några år sedan. Barytonen Karl-Magnus Fredriksson hör till en av Sveriges bästa, ett riktigt stort namn.

**LÖRDAG 5 NOVEMBER KL 18.00,
UPPENBARELSEKYRKAN**

Johannes Brahms Ein Deutsches Requiem

Sanna Gibbs, sopran
Karl-Magnus Fredriksson, baryton
Saltsjöbadens kammarkör
Vokalensemblen Alicia
musiker ur Stockholm Concert Orchestra
Urban Rosengren och Katja Själander, instudering
Katja Själander, dirigent

*Entré: 200 kr, barn under 18 år 100 kr.
Förköp fredag 4/11 10.00-11.30 på församlingens
expedition (enbart swish) eller 1 timme innan
vid entré (swish eller kontant)*

ALLHELGONA

i Saltsjöbaden

Under allhelgonahelgen är Skogsö kapell och Uppenbarelskyrkan öppna för ljusständning och bön. Vid vissa tidpunkter bryts tystnaden av musik eller gudstjänst.

FOTO: ARNE HYCKENBERG

LÖRDAG 5 NOVEMBER

11.00

Mässa

Kristina Lutborg, präst
Skogsö kapell

13.00, 14.00, 15.00

Musikandakter med stilla musik

Susanne Francett, sång och violin
Eric Francett, kontrabas
Skogsö kapell

18.00

Allhelgonakonsert

Johannes Brahms: Ein Deutsches Requiem

Sanna Gibbs, sopran, Karl-Magnus Fredriksson, baryton, Saltsjöbadens kammarkör, Vokalensemblen Alicia, musiker ur Stockholm Concert Orchestra, Urban Rosengren och Katja Själander, instudering, Katja Själander, dirigent.
Entré: 200 kr, barn under 18 år 100 kr.
Förköp fredag 4/11 10.00–11.30 på församlingens expedition (enbart swish) eller 1 timme innan vid entré (swish eller kontant)

Uppenbarelskyrkan

SÖNDAG 6 NOVEMBER

11.00

Minnesgudstjänst med ljusständning

Lars Viper, präst, Kristina Lutborg, präst
Urban Rosengren, solist
Uppenbarelskyrkan

ÖPPET UNDER HELGEN

Skogsö kapell

Fredag 09.00–16.00

Lördag 09.00–16.00

Söndag 09.00–16.00

Uppenbarelskyrkan

Fredag 08.00–16.00

Lördag 09.00–16.00

Söndag 10.00–16.00

FÖRTÄRING

Välkommen till kapellkällaren på Skogsö om du vill ta en paus. Under lördagen kl 13.00–16.00 serveras även enklare förtäring.

BEGRÄNSAD PARKERING

Parkeringsmöjligheterna vid Skogsö kyrkogård är mycket begränsade. Om möjligt lämna bilen hemma denna helg.

TÄND ETT LJUS PÅ NÄTET

Om du inte kan eller vill besöka en kyrkogård, kapell eller kyrka kan du istället tända ett ljus på kyrkans digitala bönewebb be.svenskakyrkan.se

BOKMÄSSAN

Författarsamtal i din telefon

För 25:e året i rad medverkade Svenska kyrkan på Bokmässan i Göteborg med programmet *Se människan*. Ett varierande program som bjöd på samtal med aktuella författare om tro, livsfrågor och vad det innebär att vara människa.

I år medverkade bland andra Eva Dahlgren, Klas Östergren, Anna-Lena Laurén och Lars Lerin.

Alla författarsamtal kan du nu ta del av på din telefon eller platta via svenskakyrkan.se/bokmassan.

BARA ETT SAMTAL BORT

Samtal & stöd

Våra präster har stor erfarenhet av att stötta människor i livets alla skeden. Samtalet kan ske på telefon eller i våra lokaler. Och är givetvis gratis/avgiftsfritt. Ring eller maila så hittar vi en tid: 08-748 19 00, saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

FOTO: FÖRSKOLAN NYCKELPIGAN

FÖDELSEDAGSKALAS!

FÖRSKOLAN NYCKELPIGAN 30 ÅR!

I början av oktober firade barnen på Nyckelpigan att deras förskola nu är 30 år.

–Temat för dagen var hattparad och musikstund med djur kring Noaks Ark med budskapet att vi alla är betydelsefulla. Att vi behöver varandra, berättar rektor Yvonne Almér-Mattsson.

Firandet startade med en härligt svängig sång- och musikstund tillsammans med prästen Karin och pedagogen

Tomas. Sedan fortsatte festligheterna med sång- och samarbetslekar. God lunch med dessert och nybakade scones till mellanmål serverades av husmor Abeba.

–En härlig dag med mycket lek, skratt och glädje tillsammans, summerar rektor Yvonne Almér-Mattsson firandet.

För drygt 30 år sedan startade förskoleverksamheten i Villa Gadelius först under namnet Prästkragen.

Efter ca 10 år tillkom ytterligare en avdelning som fick hålla till i församlingshemmet.

2012 flyttade man in i nuvarande lokaler bredvid Samskolan. Samtidigt utökades verksamheten med en avdelning till dagens fyra med plats för 72 barn.

Förskolan Nyckelpigan, som drivs av Saltsjöbadens församling, arbetar med en unik profil: natur, musik och andlighet.

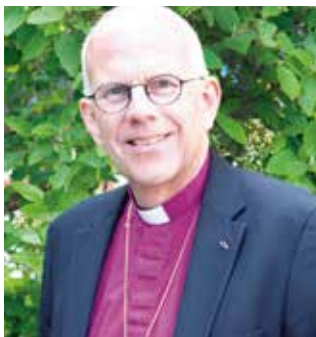

FOTO: KATARINA SANDSTRÖM BLYME

NY ÄRKEBISKOP

Martin Modéus

Den 30 oktober lägger Antje Jackelén ner ärkebiskopstaven vid en gudstjänst i Uppsala domkyrka. Den 4 december mottas Martin Modéus som ny ärkebiskop vid en annan gudstjänst i Uppsala domkyrka. Martin Modéus är sedan tidigare biskop i Linköpings stift.

PÅ MIKAELIDAGEN TOGS KAMMAREKÖRENS NYA KÅPOR I BRUK

LÄNGTADE EFTER KYRKAN MITT I BYN

Nya prästen Kristina Lutborg längtade bort från storstad och till bykänsla. Under sin första arbetsvecka i Saltsjöbaden fick hon ett varmt välkomnande av kollegor, förtroendevalda och församlingsbor. Saltaren möter henne på sopplunchen i församlingshemmet under hennes andra arbetsvecka.

TEXT: EMELIE SIMMONS FOTO: ARNE HYCKENBERG

Ett 40-tal besökare sitter vid lunchborden och väntar på Kristina Lutborg, Saltsjöbadens nya präst. Kristina ställer sig upp och presenterar sig lite kort och leder sedan in i andakten.

– I söndags var det Tacksägelsedagen. Därför passar det att vi sjunger psalmen ”Härlig är jorden”, säger hon.

Mellan vers två och tre berättar Kristina om änglarna, som kom till herdarna på ängen för att berätta om det glada budskapet.

– I vers tre kommer vi att sjunga ”Änglar den sjöngo”, det var här som änglarna

berättade att Gud blivit människa, i barnet Jesus. Nu sjunger vi sista versen, säger hon.

TILL SOPPLUNCHEN kommer Kristina att återkomma då det är en av hennes kontaktytor med vuxna och äldre i församlingen. Hon kommer även ha kontakt med volontärgruppen, internationella gruppen, äldreboendet Sjötäpan och Saltsjöbadens sjukhus. Förra helgen rivstartade hon med att hålla i gudstjänsten i Uppenbarelsekyrkan på den helige Mikael's dag.

– Temat för söndagens bibeltexter var kampen mellan gott och ont. Den gamla testamentliga textens sista vers löd: ”Var inte rädd...allt ska gå väl”.

– Det är hoppet som kyrkan, tillsammans med andra, ska förmedla. Speciellt i den tid som vi lever i nu. Vi som enskilda människor kan känna en hopplöshet, en oro och det ska vi få känna. Det är så livet och verkligheten är. Men kyrkans budskap till oss människor är, att det kommer gå bra, säger Kristina.

HON HAR arbetat som präst i 31 år och kommer närmast från Västermalms församling på Kungsholmen.

– Här i Saltsjöbaden har jag fått ett varmt välkomnande av så många, som jag mött både i gudstjänsten, men även i grupper som ska jag ingå i, säger hon.

Tidigare har hon arbetat i stora församlingar och nu sökte hon sig till ett annat sammanhang.

– Jag längtade efter en annan miljö, med en mindre organisation och färre anställda.

Saltsjöbadens församling vill vara en kyrka som är ”mitt i byn”.

– På en vecka har jag redan känt att kyrkan är en självklar plats i Saltisbornas hjärtan och medvetande, säger hon.

– Det är hoppet som kyrkan ska förmedla. Speciellt i den tid som vi lever i nu, säger Kristina Lutborg.

Svenska kyrkan
SALTSJÖBADENS FÖRSAMLING

Dalmatican är en skrud för diakonen. Den finner vi oftast i den högkyrkliga traditionen inom kyrkan.

Det textila kulturarvet i svenska kyrkor är unikt. Prästens kläder, eller skrudar, berättar historien om hur prästens vigning tolkats. Kyrkoherde Lars Viper tar oss med in i sakristian i Uppenbarelskyrkan och visar ett kulturarv väl bevarat.

SKRUDARNA

TEXT: EMELIE SIMMONS FOTO: ARNE HYCKENBERG

Sverige var länge ett fattigt land och många textilier sparades, även de katolska efter reformationen. Sverige har också en kulturminneslag som härstammar från 1500-talet och som hela tiden har krävt vård och underhåll av kyrkans inventarier. I Uppenbarelskyrkan finns prästens kläder från det att kyrkan byggdes år 1913 fram till nutid.

– Det finns mycket intressant i kyrkans historia om hur en präst ska

vara klädd. Varje församling har till exempel egna liturgiska skrudar som används i gudstjänstlivet. De är ofta dyrbara. Här i sakristian kan vi se en del av det allkonstverk från Ferdinand Boberg skapade, säger kyrkoherde Lars Viper, och visar mässhakarna från kyrkans tillkomst i sakristian.

Till prästens skrud hör bland annat mässhake, stola, röcklin och alban. I glasmontern hänger två svarta kappor som prästen hade över sin ämbets-

dräkt långt in på 1900-talet.

– Den här är Söderblomska kappan. Den hade prästen på begravingar bland annat. Den stående klädseln var alltid kaftanen med elvan och den svarta kappan över. Man klädde sig ofta varmt eftersom det var kallt i kyrkan, säger Lars.

Bredvid de båda kapporna hänger en vit mässkjorta med broderade detaljer. Idag kallas den för alba och är fotsid med långa ärmar.

Den röda mässhaken använder prästen i gudstjänsterna vid pingst och konfirmationen. Rött är andens färg.

Mässkjorta framtagen av Ferdinand Boberg.

– Mässkjortan som vi ser här är väl använd, som Lars tar fram ur glasmontern. Det är också Ferdinand Boberg som tog fram den och det är en vacker underdräkt till mässhaken, säger Lars.

I SKRUDSKÅPET finns mässhakar som följer kyrkans liturgiska färger. En är svart med broderier.

– Det här är skänktes till kyrkan i samband med Knut A. Wallenbergs begravning 1938. Övriga mässhakar har vi på gudstjänsterna på söndagar samt högtidsdagar och färgen på mässhaken följer kyrkoåret. Mässhaken ska föreställa Jesu mantel.

I Svenska kyrkan är en förtroendevald ansvarig för textilierna tillsammans med kyrkoherden. Här i församlingen är det en av kyrkvårdarna som har ansvar för de kyrkliga inventarierna tillsammans med kyrkoherden. Det krävs ofta kurser och specialintresse för att bevara kyrkans

textilier på rätt sätt. Församlingens inventarier vårdas på ett föredömligt sätt med stort engagemang av inte minst den inventarieansvarige kyrkvården, framhåller Lars.

Kyrkoherde Lars Viper bär den Söderblomska kappan.

– Vi har ett uppdrag att bevara kyrkans kulturarv där textilierna är en stor del, säger Lars.

IDAG KLÄR sig inte präster med långa kappor utan bär oftast en prästskjorta och krage, vid högtider har de en kaftan med elvan som är en krage med snibbar.

– Hade jag haft på mig den svarta långa Söderblomska kappan idag så hade jag kanske påmint om någon från förgångnen tid och förefallit lite skrämmande i allt svart säger Lars och skrattar.

Men vid högtider och begravningar bär Lars sin kaftan och elvan.

Varför finns de liturgiska kläderna?

– Prästen ikläder sig en tjänst (vigningstjänst) och representerar inte sig själv utan Kristus i gudstjänsten. Skrudarna är också ett sätt att skilja mellan vardag och fest/högtid. De hjälper oss att leva i Guds tjänst, avslutar Lars,

tankar & samtal

I SALTSJÖBADEN

Välkommen till författarsamtal, frukostmöten och kvällsföreläsningar!

Pontus Hultén - visionären som skapade det moderna museet

Författaren **Claes Britton** har skrivit en bok om Pontus Hultén (1924–2006) anses av många vara nittonhundratalets mest banbrytande curator och museichef, en beundrad och omstridd förkämpe för den moderna konsten.

FÖRFATTARSAMTAL

Sö 13/11 | 18.30 | Uppenbarelskyrkan

Konsten att leva innerligt

Vem är jag? Vad vill jag? Och vad är meningen? **Ann Lagerström**, författare och existentiell samtalsledare, låter oss möta filosofen Søren Kierkegaards tankar som har mycket att säga om vår samtid.

FRUKOSTMÖTE

Må 21/11 | 08.00 | Vår Gård

Frukost från 07.00. Anmälan senast 17/11: saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

I SAMARBETE MED VÅR GÅRD

Att utforska trauman i det förflutna

Författaren **Pauline Riccius** har skrivit en roman där hon utforskar hur trauman ärvs i det fördolda och hur svårt det kan vara att göra sig av med bagage av oförrätter som burits i generationer.

FÖRFATTARSAMTAL

Sö 4/12 | 18.30 | Uppenbarelskyrkan

Back to the future

Vad äter vi i framtiden och hur smakar det? Kocken **Paul Svensson** som brinner för att inspirera till en grön matfilosofi tar oss med på en spännande kulinarisk resa tillbaka till framtiden...

FRUKOSTMÖTE

Må 12/12 | 08.00 | Vår Gård

Frukost från 07.00. Anmälan senast 8/12: saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

I SAMARBETE MED VÅR GÅRD

Jesus vem var han egentligen? En historikers uppfattning.

Jesus är utan tvekan en av de människor som har påverkat världen allra mest. Vad händer om vi applicerar vanlig källkritisk historieforskning på Jesus? Författaren och historieforskaren **Dick Harrison** har svaret.

FÖRFATTARSAMTAL

On 18/1 | 18.30 | Uppenbarelskyrkan

TIPS: Scanna QR-koden med din telefon du vill läsa mer.

DELTA I AKTIVITET

BARN & FAMILJ

ÖPPET HUS BABYSÅNG & CAFÉ

Träffa andra barn och föräldrar. Leka, prata och fika. Caféet öppnar kl 09.00. Sjung kända och nya sånger tillsammans under sångstunden. Kom när du vill och stanna så länge det passar dig och ditt/dina barn! Ledare: Tomas Hallonsten, Karin Aldén

Torsdagar kl 09.00–12.00
Sångstunder: 10.00 för barn under 10 månader 11.00 för barn 10 månader och uppåt
Saltsjöbadens församlingshem (uppehåll 3/11)

MINIKÖREN

Tillsammans upptäcker vi glädjen i sången och musiken. Med rörelse och fantasi lär vi oss grunderna i körsång. Vi medverkar i församlingens gudstjänst med små och stora. Ålder: 6 år, F-klass. Anmälan: svenskakyrkan.se/saltsjobaden/minikoren
Körledare: Urban Rosengren

Onsdagar kl 16.00–16.30
Saltsjöbadens församlingshem

BARNKÖREN

Med rörelse och fantasi lär vi oss grunderna i körsång. Vi jobbar främst med den unisona sången. Vi medverkar i församlingens gudstjänst med små och stora, har kördagar, gör musikaler och konserter. Ålder: Åk 1 och 2. Anmälan: svenskakyrkan.se/saltsjobaden/barnkor-1
Körledare: Urban Rosengren

Tisdagar kl 16.00–16.45
Saltsjöbadens församlingshem

DISKANTKÖREN

Vi utvecklar den unisona sången, sjunger i stämmor och övar notläsning. Vi har kördagar och övernattningsningar och medverkar i församlingens gudstjänst med små och stora. Konserter och musikaler finns också på schemat. Ålder: Åk 3 och uppåt. Anmälan: svenskakyrkan.se/saltsjobaden/diskantkoren
Körledare: Urban Rosengren

Tisdagar kl 17.00–18.00
Saltsjöbadens församlingshem

UNGDOMAR

UNGKVÄLL

En plats för dig som bara vill vara utan prestation. Vi spelar spel, pratar om livet, spelar gitarr, sjunger, fikar och bara är. Ibland har vi speciella teman. Ledare: Tomas Hallonsten, Karin Aldén

Onsdagar kl 19.00–21.00
Saltsjöbadens församlingshem

KONFIRMATION

Har du frågor om livet, varför vi finns till, vad det är att vara människa eller har du funderingar om vem Gud är? Kontakta Karin Aldén för aktuella alternativ, 08-748 19 13 karin.alden@svenskakyrkan.se

LEDARUTBILDNING

Är du konfirmerad och vill fortsätta att fördjupa dig och utvecklas i ledarskap? Kontakt: Tomas Hallonsten, 08-748 19 14, tomas.hallonsten@svenskakyrkan.se

SVENSKA KYRKANS UNGA I SALTSJÖBADEN

En förening för och med ungdomar. Mer information via Instagram: [ungsaltskyrkan](https://www.instagram.com/ungsaltskyrkan) eller e-post saltsjobaden@skuss.se

SOPPLUNCH

MÖT URBAN ROSENGREN, NY MUSIKER

Soppa 40 kr. Anmälan senast 11/11: 08-748 19 00, svenskakyrkan.se/saltsjobaden. Meddela gärna om du är allergisk mot någon matingsrediens. Tisdag 15/11 kl 12.00, Saltsjöbadens församlingshem

SAMTALSGRUPP

BIBELTEXTSEMINARIER

Bibelsamtal där vi tillsammans i "det goda samtalet" får möjlighet att utifrån vår livserfarenhet utforska olika filosofiska perspektiv av Bibeln. Samtalen inkluderar inte bara Bibelns böcker utan också andra litterära alster. Vi brukar också dricka en kopp kaffe tillsammans. Ingen förkunskap behövs. Varje träff är fristående. Ingen föranmälan. Samtalen leds av Claes-Otto Hammarlund, präst.

Onsdagar ojämnta veckor kl 15.00, Prästgården

TANKAR & SAMTAL

Välkommen till författarsamtal, frukostmöten och kvällsföreläsningar!
Se sid 16

KÖRER

KÖRER FÖR BARN

Se under barn & familj.

SALTARKÖREN

Församlingens kör för daglediga som är öppen för alla oavsett förkunskaper. Körledare Katja Sjölander.

Onsdagar kl 13.00–15.00,
Saltsjöbadens församlingshem.

SALTSJÖBADENS KAMMARKÖR

En blandad kör med musikaliska ambitioner som består av 34 sångare. Kören medverkar i gudstjänster och egna konserter, men sjunger också tillsammans med Alicia i julkonserter, större verk och festgudstjänster. Kören har genom åren genomfört många turnéer. I höst genomför kören Brahms Ein Deutches Requiem och en julkonsert med fransk julmusik. Notläsningsförmåga och/eller god körvana krävs. Körledare Katja Sjölander.

Torsdagar kl 19.00–21.15,
Saltsjöbadens församlingshem.

VOKALENSEMBLEN ALICIA

En damkör som sjunger både klassiska och nyskrivna verk för kvinnoröster, både a cappella och i samarbete med professionella musiker. Alicia medverkar i gudstjänster, ger egna konserter och sjunger också tillsammans med Kammarkören i större verk och festgudstjänster.

Körledare/intresseanmälan: Urban Rosengren, urban.rosengren@svenskakyrkan.se

Tisdagar kl 19.00–21.30
Saltsjöbadens församlingshem.

TIPS: Scanna QR-koden med din telefon så kommer du direkt till svenskakyrkan.se/saltsjobaden där du hittar information om allt som händer under hösten.

KALENDER

SÖNDAG 30 OKTOBER

11.00 Mässa
Lars Viper, präst
Uppenbarelskyrkan

MÅNDAG 31 OKTOBER

19.00 Kyrkofullmäktige
/Infomöte
Prästgården

TISDAG 1 NOVEMBER

09.00 Lekmanaledd
morgonbön
Skogsö kapell

ONSDAG 2 NOVEMBER

09.00 Morgonmessa
Uppenbarelskyrkan

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

LÖRDAG 5 NOVEMBER

11.00 Mässa
Kristina Lutborg, präst
Skogsö kapell

13.00, 14.00, 15.00
Musikandakter med stilla
musik. Susanne Francett,
sång och violin, Eric Fran-
cett, kontrabas
Skogsö kapell

18.00 Allhelgonakonsert
Johannes Brahms
Ein Deutsches Requiem
Sanna Gibbs, sopran, Karl-
Magnus Fredriksson, ba-
ryton, Saltsjöbadens kam-
markör, Vokalensemblen
Alicia, musiker ur Stockholm
Concert Orchestra,
Urban Rosengren och
Katja Sjalander, instudering,
Katja Sjalander, dirigent.
Entré: 200 kr, barn under
18 år 100 kr. Fököp fredag
4/11 10.00-11.30 på
församlingens expedition
(enbart swish) eller 1 tim-
me innan vid entré (swish
eller kontant)
Uppenbarelskyrkan

SÖNDAG 6 NOVEMBER

11.00 Minnesgudstjänst
med ljusständning
Lars Viper, präst
Kristina Lutborg, präst
Urban Rosengren, solist
Uppenbarelskyrkan

TISDAG 8 NOVEMBER

09.00 Lekmanaledd
morgonbön
Skogsö kapell

ONSDAG 9 NOVEMBER

09.00 Morgonbön
Uppenbarelskyrkan

15.00 Böcker för livet
Claes-Otto Hammarlund
Prästgården

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

19.00 Ungkväll
Församlingshemmet

19.00 Kyrkofullmäktige
/Budget
Prästgården

TORSDAG 10 NOVEMBER

09.00-12.00 Babycafé
Träffa andra barn och för-
äldrar. Sångstunder: 10.00
för barn under 10 månader
11.00 för barn 10 månader
och uppåt.
Församlingshemmet

SÖNDAG 13 NOVEMBER

11.00 Mässa
Lars Viper, präst
Uppenbarelskyrkan

18.30 Författarsamtal
"Pontus Hultén - visionären
som skapade det moderna
museet"
Claes Britton, författare
Uppenbarelskyrkan

TISDAG 15 NOVEMBER

09.00 Lekmanaledd
morgonbön
Skogsö kapell

12.00 Sopplunch.
Gäst Urban Rosengren.
Anmälan senast 11/11:
08-748 19 00, svenska-
kyrkan.se/saltsjobaden
Församlingshemmet

ONSDAG 16 NOVEMBER

09.00 Morgonmessa
Uppenbarelskyrkan

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

19.00 Ungkväll
Församlingshemmet

TORSDAG 17 NOVEMBER

09.00-12.00 Babycafé
Träffa andra barn och för-
äldrar. Sångstunder: 10.00
för barn under 10 månader
11.00 för barn 10 månader
och uppåt.
Församlingshemmet

SÖNDAG 20 NOVEMBER

11.00 Temamässa
Karin Aldén, präst
Uppenbarelskyrkan

MÅNDAG 21 NOVEMBER

08.00 Frukostmöte:
Konsten att leva innerligt.
Ann Lagerström, författare
och existentiell samtalsledare

Frukost från 07.00. Anmälan
senast 17/11: saltsjobaden.
forsamling@svenskakyrkan.se
I samarbete med Vår Gård.
Vår Gård

TISDAG 22 NOVEMBER

09.00 Lekmanaledd
morgonbön
Skogsö kapell

ONSDAG 23 NOVEMBER

09.00 Morgonbön
Uppenbarelskyrkan

15.00 Böcker för livet
Claes-Otto Hammarlund
Prästgården

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

19.00 Ungkväll
Församlingshemmet

TORSDAG 24 NOVEMBER

09.00-12.00 Babycafé
Träffa andra barn och för-
äldrar. Sångstunder: 10.00
för barn under 10 månader
11.00 för barn 10 månader
och uppåt.
Församlingshemmet

STÄMNINGEN. MUSIKEN. LJUSEN.

Mer information om 1 advent får du i
din brevlåda i slutet av november.

LÄS MER PÅ: svenskakyrkan.se/saltsjobaden

KONTAKT

FÖRSAMLINGSLEDNING OCH SERVICE

Lars Viper
Kyrkoherde
08-748 19 11

Christina Cervin Enell
Kyrkoskrivare
08-748 19 00

Micke Jakobsson
Gravärenden
Administratör
08-748 19 20

Tom Hedberg
Vaktmästare
Kyrkan, Skogsö
08-748 19 22

Conny Malmqvist
Fastighetsansvarig
Vaktmästare
08-748 19 19

Yvonne Almér-Mattsson
Rektor
08-748 19 35

FÖRSAMLINGSVERKSAMHET

Karin Aldén
Präst
08-748 19 13

Kristina Lutborg
Präst
08-748 19 12

Katja Sjalander
Kyrkomusiker
08-748 19 15

Urban Rosengren
Kyrkomusiker
08-748 19 16

Tomas Hallonsten
Pedagog
08-748 19 14

FÖRSKOLAN NYCKELPIGAN

Församlingen driver förskolan
Nyckelpigan som arbetar med en unik
profil: natur, musik och andlighet.
Nyckelpigan rymmer fyra avdelningar
med plats för 72 barn.

En gemenskap. En tillhörighet.

Om du vill bli medlem i Svenska kyrkan, kontakta expeditionen 08-748 19 00, saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se eller Saltsjöbadens församling, Kyrkplan 1, 133 34 Saltsjöbaden.

Välkommen in!

Uppenbarelskyrkan och Skogsö kapell är öppna för bön, ljusständning eller bara en stilla stund.

UPPENBARELSKYRKAN

Vardagar kl 08.00–16.00
Lördagar kl 10.00–15.00
Söndagar kl 10.00–15.00

SKOGSÖ KAPELL

Måndag–tisdag, torsdag–fredag
kl 09.00–15.00
Onsdagar 13.00–15.00
Lördagar och söndagar: Öppet
endast vid kyrkliga handlingar

Under
allhelgonahelgen
förlängda
öppettider.
Se sid 10.

FÖRSAMLINGSEXPEDITIONEN

Måndag, besöks- och telefontid, kl 13.00–15.00
Onsdag, besöks- och telefontid, kl 13.00–15.00
Fredag, besöks- och telefontid, kl 09.00–11.30

Kontakta oss för att boka tid för dop, bröllop eller begravning och för andra frågor.

Döpta

Ella Felicia Lea Carlsson
Ben Ingvar Seifert
Sigrid Filippa Nermark
Anna Stella Märta Fredriksdotter Båge
Alice Olivia Miriam Dufva Ferber
Finn Floyd Felländer Röse
Philippa Elisabeth Käthe Segerström
Archer Max Douglas Heidergren
Tom Carl Jacob Falk
Carl Hugo Jacob Falk
Agnes Siri Margareta Berge
Fredrika Charlotte Elisabeth Hesselroth

Mi Rakel Novén
Ingrid Kristina Östgren
Hans Erik Oliver Frisk
Ted Elias Nils Hemström
Charlotte Edwina Mason
Majlis Britta Jentien Gershagen Boesveld
Julian Ture Marcus Källman
Alexander Nils Harry von Reis
Philip Carl Flensburg
Sara Puck May Nordblom
Izabella Shaghiegh Roozitalab Flensburg
Vidde William Gunnar Thor

Avlidna

Gerd Lisbet D Agord
Anders Gösta Dag Oskar Jansson
Heinz Jörgen Gaspar
Henry Cyril Dahl
Gunnel Vidar Back
Per Olof "Olle" Gärdin
Ulla Margareta Helgesson
Inger Gerda Margareta Lind
Ingrid Margareta Ullman
Anna Märta Norinder

Saltsjöbadens församling vill utifrån den kristna tron bidra till det goda livet, så att de som lever, bor och vistas i Saltsjöbaden finner en tro som bär och fördjupar ett liv i kärlek.

TANKEN med Lars Viper

Glädjen kan delas men inte lyckan

Kan vi känna oss tacksamma? Kan vi vara glada? Det är så mycket som händer. Allt som sker denna höst får oss snarare att känna oro än tacksamhet. Jag tänker på kriget i Ukraina med alla fasansfulla rapporter, inflationen och de höga elpriserna. Många ställer sig säkert frågan om och om igen: hur ska det gå? Hur ska det bli? Glädje och tacksamhet känns långt borta, när allt detta kommer på tal.

Någon har sagt: *"Glädjen kan delas men inte lyckan."*

VISST KAN vi skratta tillsammans med varandra. Känna glädjen inom oss. Vi kan skratta åt någon. I bästa fall skrattar vi åt en komiker och i värsta fall åt en människa.

LYCKAN DÄREMOT är något djupare i vårt inre. Det är en känsla. Glädje kan vi sprida och skapa. Lyckan infinner sig utifrån helt andra förutsättningar. Lyckan är ett resultat av handlingar vi gjort. Upplevelser vi varit med om. Lycka handlar också om att vara älskad.

VI BEHÖVER i stället öva oss i tacksamhet. Det vill säga lyssna inåt. Känna efter vad som gör oss lyckliga? Det kan vara roligt att kunna skratta åt något vi upplever. Det är ännu större att känna lycka över

något vi upplevt. Varje dag behöver vi öva oss i att tänka efter vad vi kan känna tacksamhet över. Känner vi inte något, så kan vi börja med att försöka sätt ordet "tack" framför upplevelser under dagen.

I BÖRJAN av oktober firades världen över den helige Franciskus från Assisi i Italien. Ett spännande helgon. Han såg det stora i det lilla. Han kände lycka. Franciskus hade levt ett tryggt och gott liv på 1200-talet i staden Assisi. Han hade allt som en ung man på den tiden kunde drömma om. Hans pappa var nämligen en framgångsrik affärsman. Allt förändrades i Franciskus liv, när han blev sårad i ett krig. Då han kunde resa sig upp igen såg han allt på ett nytt sätt. Franciskus valde, efter tiden som sårad soldat, att leva ett oerhört enkelt liv nära naturen och djuren.

FRANCISKUS ÖVADE sig dagligen i att se det stora i det lilla och i det nästan betydelselösa. Han kände en stor inre lycka. Många citat tillskrivs honom. Ett av dessa citat lyder: *"Allt mörker i världen kan inte släcka skenet från ett enda ljus."* Det är sant. Vissheten om det är en lycka. Inget mörker kan släcka ljuset. Det gäller även när vi hör om kriget i Ukraina och läser om inflationen. Hoppets ljus lyser i mörkret.

Lars Viper, kyrkoherde

Tips! Fler "Tanken" med Lars Viper hittar du på svenskakyrkan.se/saltsjobaden/tanken

